

kun udtale, at Kernepunktet i dem alle er den lige og almindelige Valgret. De have afvejet indbyrdes saa i een, saa i en anden Retning, f. Eks. med Hensyn til Valgbarheden, men hvad der var fælles for dem alle, var den almindelige og lige Valgret. Det første af dem blev fremsat af det forenede Venstres Mænd i 1870—71 og paa ny i 1872. Siden blev et Forslag fremsat i Slutningen af 70erne af den Berg-Hørupske Gruppe og derpaa i 80erne af Berg alene. Det blev endvidere fremsat i 1889 og 90 og siden efter Valget i 1890 gentagne Gange dels af den Bergske Gruppe, dels af et Par enkelte Medlemmer, saaledes af Folketingsmændene for Ringsted og Sorø, dels efter Reformpartiets Dannelse af en hel Række forskellige Venstremænd inden for dette Parti. I de sidste Aar ere endelig Socialdemokraterne komne frem med Forslag i samme Retning, første Gang i 1897—98 og ofte siden. Jeg nævner disse forskellige Forslag for at vise, at det ikke, som den ærede foregaaende Taler syntes at være inde paa, er nogen kunstig Stemning, som har givet sig Vidnesbyrd i disse Forslag, men derimod en Stemning, der er fælles for alle Venstremænd. Venstre og almindelig Valgret ere uadskillelige Begreber, og det er saa naturligt, som tænkes kan, at alt, hvad der hedder Venstre, har arbejdet paa den almindelige Valgret paa alle Omraader. Derfor have Venstres forskellige Afskygninger i Tidernes Løb fremsat Forslag ogsaa paa det Omraade, vi her beskæftige os med.

Efter denne korte Oversigt skal jeg sige, at naar nu Venstre endelig er naaet til at have faaet sit eget Ministerium, er det den naturligste Sag af Verden, at dette Ministerium tager det foreliggende Spørgsmaal op. Det vilde være ligefrem unaturligt, hvis Ministeriet ikke satte dette Spørgsmaal, jeg kan gerne sige øverst paa sit Program, hvad da ogsaa den højtærede Konseilspræsident gjorde i sin bekendte Tale den 1. September 1901 i Rosenborg Have. Det er noget, som er en ganske ligefrem Sag. Jeg vil gerne i Forbigaaende gøre nogle Bemærkninger om to Misforstaaelser, der, som det forekommer mig, have gjort sig gældende med Hensyn til denne nævnte Tale. Først denne, at adskillige mere eller mindre have forarget sig over, at han vilde tale om Indførelse af den almindelige Valgret. Jeg skal ikke komme ind paa Presseudtalelser, men kun nævne, at man i Blade af forskellig Partifarve har rettet Angreb paa Regeringen,

fordi den vilde ind paa noget saadant. Enhver Forundring i saa Henseende var overflødig. Det er imidlertid den simpleste Sag af Verden, at, have vi et Venstreministerium, maa det ogsaa i første Række arbejde paa, at Grundlovens Hovedprincip fra 1849 bliver gennemført og ganske særlig gennemført paa det kommunale Omraade. Paa den anden Side har der gjort sig en vis Utaalmodighed gældende, særlig hos Socialdemokraterne, men ogsaa hos enkelte andre. Adskillige have rettet Bebrejdelser mod den nuværende Regering, fordi den har siddet i 2 Aar uden at fremsætte Forslag om Udvidelse af den kommunale Valgret. Jeg vil i den Anledning sige to Ting. For det første er jeg for mit Vedkommende meget tilfreds med, at dette Forslag ikke er kommet før. Jeg tror nemlig ikke, det vilde have været nogen Nytte til at have haft det liggende paa Tingets Bord i Fjor. Vi kunne jo ikke forhandle om alt paa een Gang, og vi havde mere end nok at forhandle om i Fjor. Det andet, jeg vil sige, er dette, at det ikke er Regeringens Opgave, lige saa lidt som det ikke er Venstres Opgave, at bringe Forslag frem blot for at agitere, det er Opgaven at bringe Forslag frem for saa vidt muligt at søge at faa dem gennemførte. Derfor er der visse Hensyn, man maa tage. Man skal ikke forelægge Forslag baade i Tide og Utide, hvor berettigede de end kunne være. Men, som det er sagt ogsaa af den foregaaende Taler, nu ere vi naaede til, at den almindelige Valgret har faaet Regeringens Stempel. Hidtil — sagde det ærede Medlem — har Forslaget været fremsat ved privat Initiativ, nu foreligger det første Gang som et Regeringsforslag. Efter 54 Aars Forløb foreligger der her et Regeringsforslag paa det høje Tings Bord om lige og almindelig Valgret til de kommunale Raad. Det er et vældigt Fremskridt, og det betyder saa meget, at dette Forslag vil blive gennemført, maaske ikke i Aar — det ved jeg ikke, og det skal jeg ikke sige noget om — men det betyder, at det vil blive gentaget atter og atter, indtil det, om ikke i alle Punkter, saa dog i Hovedsagen — lige og almindelig Valgret — bliver gennemført og forlader Statsraadet som Lov.

Efter disse almindelige Bemærkninger vil jeg gaa over til ganske kort at omtale nogle af de Indvendinger, der gøres mod Forslaget, og som ogsaa ere fremførte af det ærede kongevalgte Medlem, der havde